

Verplichte taalscreening in het kleuteronderwijs

Vanaf volgend schooljaar krijgen vijfjarige kleuters een taalscreening. Wie het Nederlands onvoldoende beheerst, krijgt extra ondersteuning. Als op het einde van het schooljaar blijkt dat dat niet volstaat, kan de school beslissen dat het kind niet naar het lager onderwijs mag.

Een kleuter die het Nederlands onvoldoende beheerst, moet een taalintegratietraject volgen.

Vanaf 1 september zijn kinderen in België vanaf vijf jaar leerplichtig (nu is dat zes jaar). Het nieuwe jaar leerplichtonderwijs behoort tot het kleuteronderwijs. De bedoeling is dat kinderen maximaal voorbereid het lager onderwijs kunnen starten. De Vlaamse regering wil inzetten op de beheersing van het Nederlands. Op 20 maart keurde ze maatregelen goed die de taalachterstand van kleuters moeten aanpakken. In de komende weken zal dit voorontwerp in het Vlaams parlement besproken en gestemd worden.

Taalscreening vervroegd

Vandaag moet een school een taalscreening Nederlands uitvoeren bij elke leerling die voor het eerst in het gewoon lager onderwijs instroomt. Veel scholen gebruiken hiervoor de SALTO-test. Vanaf het schooljaar 2021-2022 vervroegt deze taalscreening naar het begin van de leerplicht (derde kleuterklas). De Vlaamse regering zal nog bepalen wanneer (bijvoorbeeld uiterlijk tegen de herfstvakantie of de kerstvakantie) en met welk instrument de taalscreening moet gebeuren. De school moet de screening uitvoeren bij elke leerling, behalve anderstalige nieuwkomers.

Kleuters in het taalbad

De regering wil dat de school aan de slag gaat met de resultaten van de taalscreening. Een kleuter die het Nederlands onvoldoende beheerst, moet een taalintegratietraject volgen. Dat kan via een taalbad of een volwaardig alternatief.

(Niet) naar het eerste leerjaar?

Eerst wilde minister Weyts een minimaal beheersingsniveau Nederlands vastleggen. Wie op het

einde van het kleuteronderwijs dit niveau niet haalt, zou niet naar het eerste leerjaar mogen. Het COV heeft zich hier tegen verzet. Hoe zouden scholen moeten peilen naar dat beheersingsniveau? Via een taaltest als momentopname? Een toegangsexamen voor de lagere school? Dat kan en mag toch niet de bedoeling zijn! Dat staat haaks op de wetenschappelijke inzichten over taalverwerving bij jonge kinderen als een grillig, dynamisch proces.

Het is goed dat de Vlaamse regering deze visie van het COV is gevolgd. De tekst die ze op 20 maart goedkeurde, verwijst niet meer naar een beheersingsniveau Nederlands voor kleuters. Taal blijft wel belangrijk in de overgang naar het lager onderwijs. Maar de klassenraad van de kleuterschool mag zelf beoordelen of een kind voldoende Nederlands kent en naar het lager onderwijs mag gaan. Als dat advies ongunstig is, is de toelating nodig van de klassenraad lager onderwijs en moet het kind in de lagere school een taaltraject volgen.

Reactie van het COV

In het basisonderwijs is een sterk taalbeleid nodig voor alle kinderen, niet enkel kinderen met een andere thuistaal. Zeker voor kinderen met een lagere SES is er soms een kloof tussen thuis- en schooltaal. Wetenschappelijk onderzoek leert dat veel taalinput en -interactie in verschillende contexten met verschillende sprekers in kleine groepen noodzakelijk is voor de taalontwikkeling. Het COV vraagt uitdrukkelijk voldoende lestijden en omkadering voor de (kleuter)onderwijzers, de zorgcoördinatoren en alle betrokkenen zodat scholen klassenraden degelijk kunnen organiseren en de juiste trajecten met leerlingen mogelijk zijn.

TEKST
Isabel Rots